

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta – Katedra psychologie
Celetná 20, Praha 1

Posudek vedoucího na diplomovou práci

Název práce: Spánek a snění pacientů v intenzivní péči

Autorka práce: Bc. et Bc. Kristýna Černá

Vedoucí práce: PhDr. Jana Wolesská, Ph.D.

Katedra psychologie

Filozofická fakulta, Univerzita Karlova

PŘÍNOSNOST tématu diplomové práce lze spatřovat jednak v tématu samotném a jeho závažnosti, s ohledem na problematiku intenzivní medicíny a význam spánku v celé léčbě klientů/pacientů. Taktéž je velký přínos v tom, že dosud neexistuje žádná výzkumná práce, která by se zabývala zkoumáním snění a spánku v intenzivní péči a sběr dat by probíhal u klientů/pacientů v době jejich hospitalizace na oddělení anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny či na jiné jednotce intenzivní péče. Všechny dosavadní výzkumné práce, které se na danou problematiku zaměřují zahrnují sběr dat, který byl prováděn ex post, tedy experimentátoři se dotazovali klientů/pacientů následně/zpětně, a to ať už byli klienti/pacienti v domácí péči a další léčba probíhala ambulantně, anebo byli již na standardním oddělení. Velký přínos práce spatřuji i v tom, že autorka prováděla sběr dat u klientů/pacientů vždy bezprostředně po probuzení a eliminovala tak působení jiných nezávislých proměnných (rehabilitace, úkony ošetrovatelské péče, vyšetřovací metody atd.) na subjektivní prožívání spánku klienty/pacienty bezprostředně po probuzení a zkrácení informace o vnímání spánku u klientů/pacientů jinou činností či aktivitou bylo prakticky nulové.

CÍLEM předložené práce je nalezení všech environmentálních nebo fyziologických proměnných, které významně narušují vnímanou kvalitu spánku a dále identifikovat případné souvislosti a proměnné, které poslouží pro další výzkum a v rámci toho formulovat hypotézy, které budou dále ověřovány v budoucím výzkumu. I přes komplikace s pandemií covid-19 a omezenými možnostmi, které autorka měla pro sběr dat na KARIM FN Motol, lůžková část pro dospělé, se cílů zhostila výborně a naplnila je.

PO FORMÁLNÍ STRÁNCE předložená práce obsahuje 75 stran textu včetně seznamu literatury, seznamu grafů, seznamu tabulek a seznamu použitých zkratek. Seznam literatury čítá 57 titulů, z toho pouze 4 jsou v českém jazyce, zbývajících 53 titulů je v anglickém jazyce. Práce je velmi přehledně a jasně členěna do čtyř základních teoretických a tří základních empirických kapitol, které jsou dále podrobně členěny na související a doplňující podkapitoly. Práce je dále opatřena samostatným úvodem, diskusí a závěrem, vše je přehledné a navazující.

V TEORETICKÉ ČÁSTI se autorka velmi přehledně zabývá vysvětlením vzniku problematiky intenzivní medicíny a oddělení intenzivní péče z historického pohledu až do současnosti, jejím vývojem a členěním podle závažnosti potřebné péče pro klienty/pacienty. Popisuje závažnost obrazu diagnóz klientů/pacientů v intenzivní péči a prožívání hospitalizace klientů/pacientů v intenzivní péči. Dále se zabývá charakteristikou a členěním spánku a jeho významem. Zaměřuje se též na spánek v intenzivní péči a na metody jeho měření v intenzivní péči, dále pak na faktory narušující a ovlivňující spánek v intenzivní péči. Zabývá se též problematikou snění v obecné rovině a zejména pak v intenzivní péči. Vždy jsou správně uvedeny odkazy na použité zdroje.

V EMPIRICKÉ ČÁSTI autorka představuje výzkumný problém, cíle výzkumu a výzkumné otázky. Velmi pečlivě popisuje design výzkumného projektu a jeho výstup. Jedná se o kvantitativní design, který je jakýmsi pilotním projektem pro další výzkum (výzkum podobného designu, zaměřený na sběr dat během hospitalizace klientů/pacientů, dosud nikde není publikován). Pečlivě je též popsána metoda získávání dat od klientů/pacientů a celá její posloupnost. Jasně je a přehledně je též popsán výzkumný soubor, který tvořili klienti/pacienti lůžkové části pro dospělé, KARIM FN Motol.

Velmi jasně jsou též popsány metody zpracování a analýzy získaných dat od klientů/pacientů. Výzkum je přehledně rozdělen do dvou odlišných analýz, u nichž dochází, a to v obou případech, k situaci opakovaných měření u jednotlivých probandů. Podrobně je i popsán výsledek statistické analýzy dat – explorace, modelování kvality spánku, modelování výbavnosti snů. Výstupem výzkumu jsou výsledné hypotézy, které přinášejí do oblasti problematiky spánku v intenzivní péči nové podněty na zjišťované požadavky.

Velmi důkladně je ošetřena i etika výzkumu, a to souhlasem Etické komise FN Motol, která podala souhlasné stanovisko k provedení výzkumu 12.08.2020.

DISKUSNÍ ČÁST, autorka zde zajímavě uchopuje již zjištěné informace a výstupy stávajícího výzkumu a poukazuje na podněty k dalším výzkumným zjištěním, která se týkají tepelného diskomfortu a vnímání kvality spánku, a interakce mezi ventilací a sedací.

Výrazné rozdíly autorka popisuje zejména v oblasti problematiky výbavnosti snění, což je jisté míry jistě způsobeno metodou prováděného výzkumu (jak autorka uvádí). Přichází i s dalšími podněty pro další výzkumný projekt v oblasti snů.

Svá zjištění autorka konzultuje s dostupnými informacemi z literárních pramenů a je si i vědoma rizika chybovosti, které jde na vrub malého výzkumného vzorku, který je dán jednak typem momentální možnosti klientů/pacientů zapojit se do výzkumného projektu ve vazbě na jejich somatický stav, následně jejich překladem na jiný typ oddělení, kde je zcela jiný režim a podmínky nenaplnují srovnatelnost podmínek na KARIM FN Motol, lůžkové části pro dospělé, a i omezeními souvisejícími s pandemií covid-19.

Zodpovězeny jsou všechny výzkumné otázky a je zde i řada zajímavých podnětů pro další výzkumný projekt, zejména pak hypotézy, které si rozhodně zaslouží další ověření.

CELKOVĚ je potřeba říci, že autorka

- předložila velmi zajímavou a ojedinělou práci, žádná taková jiná, která by sbírala data během hospitalizace klientů/pacientů v intenzivní péči, neexistuje,
- uvedené tituly, z nichž autorka čerpala jsou téměř všechny cizojazyčné a jasně mapující danou problematiku,

- autorka se věnovala dané problematice s maximálním nasazením a pečlivostí a výborně spolupracovala se školitelkou a personálem lůžkové části pro dospělé KARIM FN Motol, který skýtá kolem 200 osob personálu celkem (a z toho přítomných na jedné směně je kolem 40 až 50 osob),
- velmi pečlivě a přehledně je provedeno statistické zpracování získaných dat,
- velmi zajímavé jsou výstupy práce a volají o podnětu k dalšímu výzkumnému projektu.

Předloženou práci **HODNOTÍM VÝBORNĚ** a **DOPORUČUJI K OBHAJOBĚ.**

V Praze 22.08.2021

PhDr. Jana Woleská, Ph.D.